

”Svensk.

8:de årg.

BRANDKÅRSTIDNING

FÄRKORGAN FÖR SVERIGES BRANDKÅRER.

N:o 2

A.-B. Centraltryckeriet
Örebro 1917

Febr. 1917

Äges af:
**Svenska Brandmanna-
Förbundet**

Utkommer en gång i mån.

Redaktör och utgivare:

ARV. W. SVENSSON
ÖREBRO
Telefon 26

Prenumerationspris:
Kr. 2.75 för År. Lös. 25 öre

Annonspriser:
I texten 1 kr., å andra platser
70 öre pr cm. och spalt

Ny brandstation i Uppsala.

Uppsala brandkår har nu delvis tagit sin nya station i besittning. Enär de beställda brännbilarna ännu ej äro färdiga har endast halva rörelsen öfverflyttats till sitt nya lokus.

Brandstationen, som är belägen i hörnet af Skolgan och Kungsgatans förlängning, är en mäktig anläggning med ett imponerande yttre, som vid första ögenkastet skvallrar om dess höga ändamål. Den utgöres af en hufvudbyggnad med fasad mot Skolgatan och med ett 25 meter högt öfains- och slangtorn mot gårdsidan, en manskapspaviljong, vettande mot Kungsgatans förlängning, å tomtens södra del en verkstadsbyggnad samt en uthusbyggnad. Samtliga byggnader äro uppförda i samma stil af fogstruket Rödbotegel och med höga vackra tegeltak.

Vid första anblicken får man osökt intrycket af gedigenhet, och vid ett närmare skärskådande af anläggningen rotfästes och skärpes detta första intryck till öfvertygelse.

En rond genom byggnaden talar sitt tydliga språk.

Hvarje utrymme är på det sorgfälligaste tillvarataget, och mellan de olika afdelningarna är samfördslan, hvilken inom en brandstation är af särskild betydelse och ett utomordentligt svårloft

problem, anordnad på ett sätt, som måhända i en station af denna omfattning söker sitt motstycke.

I hufvudbyggnaden, som är den egentliga brandstationen, inrymmes redskapsballen, som i storlek mäter 12,5 × 22 meter utmynnande mot Skolgatan i fem utkörsportar och mot gården i fyra inkörsportar.

I hallens golf äro anordnade tvenne reparationsbrunnar med bottenflopp, hvilka brunnar äro afsedda för bilreparationer och för rengöring af bilarnes underreden.

Intill öfaingstornet står inmonterad en själfmätande och registrerande benzinpump, system Browser, som är den enda synliga delen af benzinlagringsanläggningen, till sin hufvudsakliga del med tank etc. jordad utanför byggnaden och rymmande 820 liter. Den närmaste delen af tornet är inredd för slangvården.

En trappa ned under jordytan finnes en väldig slangvättbassäng med varm- och kallvattenkranar och öfvan denna öppnar sig ett 28 meter högt och fritt tornutrymme för slangtorkning.

Den ena halvan af tornet är återad till öfningstorn med balkonger i sju våningar. Dessa balkonger äro genomdragna med öppningar, tjä-

Stadsarkitekt Th. Kellgren.

Brandchefen W. Bergquist

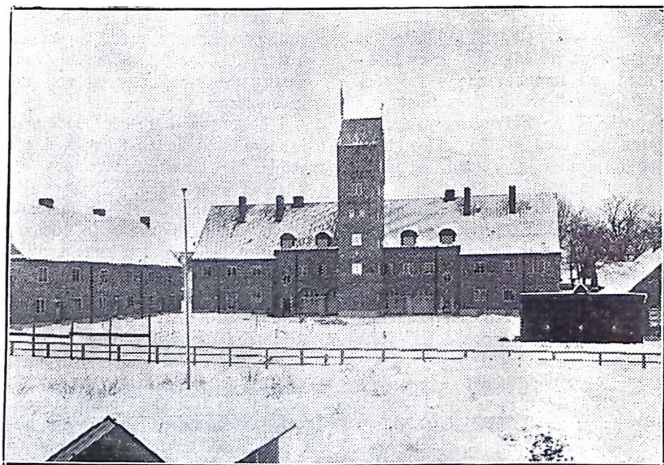
nande till att genomsläppa rök, då öfningarna kombineras med rökträningsöfningar.

Öfverst på torngafvela äro mottagningsarmarna för kårens ledningar anbragta: brandtelegrafens och telefonernas.

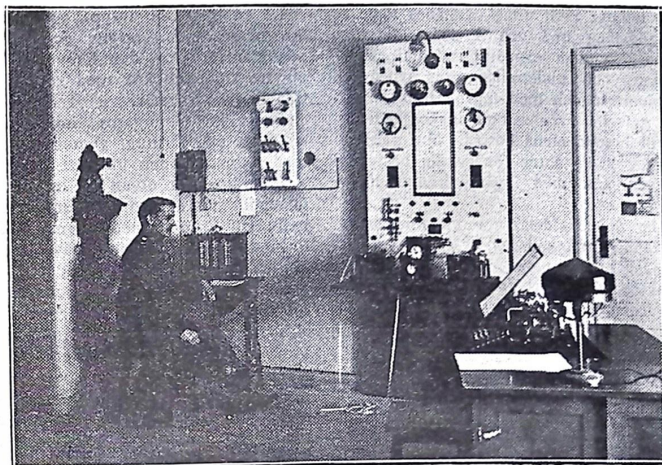
I redskapshallens södra del går en halfrappa upp till vakt- och telegrafrummet, som står i direkt förbindelse med hallen.

På väggen mot hallen finnes inmonterad L. M.

Ericssons moderna större brandtelegrafcentral, hvars inmontering är verkställd af brandkåren. De nya brandskäpen innehålla förutom apparater för larmgifning äfven apparat med mikrotelefon, hvilken står i direkt förbindelse med brandstationens central samt inom kort kommer att förbindas med polisstationen, hvarigenom patrullerande polisman blir satt i tillfälle att pr brandskåpstelefon kunna gifva meddelanden icke allenast till

Den nya brandstationen.

Brandvakten vid signaltafeln.

brandstationen utan, under tider då telefon är svåråtkomlig, äfven meddela sig med polisstationen öfver brandcentralen.

Från vaktrummet kopplingsplintar gå till alla lokaler larm- och belysningsledning samt ledningar för lokaltelefonerna. Larm- och belysningsledningarna äro i den mån sådant ansetts nödvändigt, sammanförda å larmslagingsplinten, så

att vid nattalarm samtliga larmklockor i ett enda grepp sättas i rörelse samtidigt med att all soffrums-, passage- och hallbelysning tändes. Ljus- och larmledningar åtskiljas allt efter omständigheterna i ett enda grepp genom andra knifströmsbrytare. För ambulanslarm nattetid finnes särskildt enkelt och ändamålsenligt larmsystem.

På ena sidan innanför vaktrummet har dagför-

Manskapsbyggnaden.

mannen sin sofalkov; i ett uttag därstüdes löper brandchefens glidstång ned och å södra sidan ligger den ljusa, rymliga expeditiionsafdelningen med brandchefens och underofficerarnes expeditiioner, med linjeförråd och med ingång från stationens södra gavvel. Från samma ingång leder trappuppgång till brandchefens bostad. Mot gårdssidan har maskinistergeanten en rymlig bostad om tre rum och kök med ingång från södra gårdsingången.

Källaren under denna afdelning inrymmer, förutom de nödvändiga matkällarna, tvättstuga och dithörande bränsleförråd, batterikällare, belägen rakt under vaktén, en storartad badafdelning bestående af badrum för underofficerare och manskap, ett varm- och torkrum för vid eldsväda användande och våta kläder samt ett rymligt slangförråd.

Det hela i hvitt gör en mycket tilltalande verkan, och badrummen med sina blankgröna väggar gifva intryck af bestående ofläckbarhet.

I motsvarande afdelning vid norra gavveln är manskapsmässen, bestående af matsal med serveringsrum samt en utomordentligt stor och rymlig föreläsnings- och samlingsaal jämte stort kök, belägen. Intill denna gränsa husföreståndarinnans lägenhet om två rum med tambur och bekvämligheter. Som husföreståndarinna fungerar en af brandsoldaternas fruar.

I källarvåningen därunder är värmepannanläggningen med bränsleförråd för centraluppvärmning och varmvatten inrymd, full afskild från där intill liggande matkällare. Pannanläggningen bestående af tvenne varmvattenpannor för bostadslägenheterna och en panna för ångsystemet gående till logement, gymnastik, hall etc. fyller värme- och varmvattenbehovet för såväl huvudbyggnad som manskapsaviljong.

Förbandslådor

Från 3:— till 35:— kr.

SJUKVÅRDS- OCH FÖRBANDSARTIKLAR GUMMIVAROR

m. m., m. m.

köpas bäst och billigast från

Fritz Svensson,

Drottningg. 34 ÖREBRO Rikstel. 1689

I våningen en trappa upp från norra gavveln äro öfverbrandmästarens och brandmästarens lägenheter inrymda, den förra om fyra, den senare om tre rum och kök med serveringsrum och nutida bekvämligheter.

De olika våningarne, logementen och gymnastiksalen stå, förutom genom trappor, i förbindelse med redskapshallen medelst fyra glidstånger.

I midtpartiet ofvan hallen finnas sex rymliga logement jämte tvättrum, samt bokbinderiwerkstad, hvilka stå förutom med nämnda glidstånger i trappförbindelse nedåt med såväl redskapshall som gårdsplan.

I södra delen är brandchefens trefliga bostad om fem rum och kök belägen.

Två trappor upp ligger vid södra gavveln torkvind, mangelbod, målareverkstad etc., hvilka utrymmen äro afsedda att vid behof ombildas till bostadslägenheter, liksom fallet nu är vid norra gavveln, där förrädsrum jämte fem rymliga logement äro inredda för att tagas i anspråk af de nyanställda s. k. extra brandsoldaterna, hvilka komma att ersätta de hittillsvarande gamla bederliga hvitrockade s. k. nattvakterna. Benämningen å dessa är så till vida oegentlig, som de aldrig förrätta någon vaktjänst utan endast biträda vid eldsäckning nattetid. Samma blir förhållandet med de nya extra brandsoldaterna.

Mellan de båda nämnda gavvellokaliteterna ligger den ljusa, höga gymnastiksalen med afklädnings- och duschrum och bredvid denna skomakare- och skräddareverkstäderna, i hvilken sistnämnda bl. a. kårens uniformer förfärdigas af skräddarmästarna—brandsoldaternas.

Öfvergå vi så till manskapsaviljongen, inrymmer denna tolf lägenheter om ett rum, tambur och kök och är så inredd, att två familjer äga gemensam ingång. Från gårdsidan kommer man upp till lägenheterna i öfre våningen och från gatsidan till dem å nedre botten. Rummen äro stora och tidsenliga med södersol, och alla köken vetta mot norr.

Verkstadsbyggnaden inrymmer smedja och snickareverkstad, hvardera i storlek 8×8 meter, jämte en mindre redskapsball med reparationsbrunn, hvilken hall jämväl är ägnad och för närvarande öfverad till reservstall. Smedjan kommer att inrymma diverse maskiner för bilreparationer såsom borrhmaskin, metallsvarf etc., dessutom ässa för tvenne fyrar, stuld m. m. och snickareverkstaden bandsåg, svarf, rikthyvel m. m. samt öfriga snickarattiralj, allt drifvet af elektrisk motor.

Samtliga inredning utföres af kårens personal liksom hittills monterig och dragning af alla larmledningar, brandtelegrafledningar och lokaltelefonledningar.

Portstängningsanordningarna, som äro särdeles invecklade, och af den bästa hittills uppfunna och

kända konstruktion, förfärdigas liksom möbler och annan lös inredning å kårens egna verkstäder och af kårens egen personal.

Mot väster ligger den rymliga öfningsgården med öfningsbrandposterna; däromkring trädgårdsanläggningar, som ännu ej äro färdiga, men som antagligen snart komma att visa sin prakt och gifva det hela det intryck, som är det värdigt.

Organisationen är lagd på den basis, att en första uttryckning alltid kan äga rum omedelbart, hvarmed nattetid förstås inom loppet af en minut. Detta är likväl ej möjligt, förrän automobiliseringen är genomförd. — För den skull förläggas nattetid en tredjedel af den gifta styrkan i logement i hufvudbyggnaden. Öfriga i paviljongen boende utgå i en andra uttryckning med stora redskapsbilen n:r 2.

Tjänstgöringen är lagd så att brandchefen och öfverbrandmästaren brandmästaren och maskinistsergeanten tura i hemmatjänst.

För öfrigt har af underbefälet hvar och en sina speciella åligganden. Underofficerarna tura i dagtjänst hvarannan och korporalerna som dagförmän hvar fjärde vecka.

Efter allt att döma tyckes Uppsala nu hafva fått en brandstation som i intet afseende lämnar något öfrigt att önska. Det hela visar, att allt är noggrant genomtänkt och att utarbetandet legat

i händerna på personer som i grund och botten förstått sin sak.

Den egentliga själen i det omfattande arbetet för brandkårens nydaning har varit stadens energiske och för sitt kall djupt intresserade brandchef hr W. Bergqvist. Arkitekt och arbetsledare vid bygget har varit stadsarkitekten Th. Kellgren, hvilken äfven uppgjort ritningarna. Arbetet har utförts på entreprenad af ingenjör A. Adling, Stockholm; för värme-, vatten- och aflöppsledningar etc. har stått fabrikör J. F. Jansson och för de elektriska ledningarna ingenjör Göran Kärne. Kommitterade för bygget ha varit borgmästare von Bahr, grosshandl. Strandberg och major Reuter-sköld.

Kostnaderna för hela anläggningen inklusive ny materiel, belöpa sig till c:a 375,000 kr., däraf för materiel (automobiler) 75,000 kr., för brandtelegraf 9 000 kr. och 5 000 kr. för materiel till inredningar, hvilka förfärdigas å kårens verkstäder.

* * *

Då stationen blifvit tagen fullt i anspråk och all attiralj kommit på behöriga platser, hoppas vi kunna återkomma till ämnet, och skola då äfven återgifva några interiörer liksom ock en exteriör af stationen från gatsidan.

Billmans Fabriks- & Handels-Aktiebolag

REGERINGSGATAN 88
STOCKHOLM

Telegrafadress: •BILLMANS R. T. 4811•

ÄLLM. TEL. 4480. RIKSTEL. 4811

BRANDREDSKAP

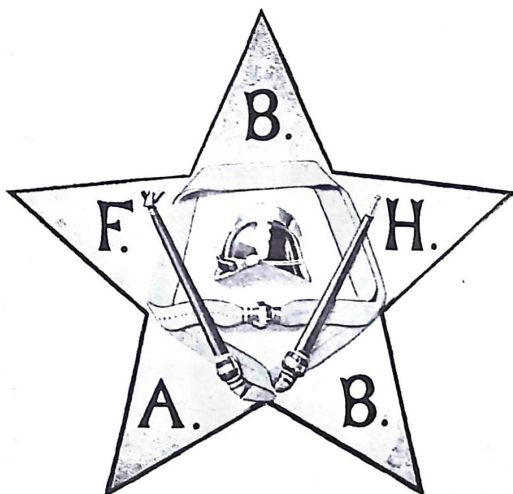
AF ALLA SLAG.

Uppgör förslag till utrustningar.

Lämnar kostnadsförslag.

Katalog på begäran.

ERHÅLLIT 2 GULD- OCH
20 SILFVERMEDALJER.

Eldsvådor.

Falun.

Söndagen den 21 jan. strax före kl. 12 midd. utbröt eld i Stora Kopparbergs Bergslags kopparhytta, (belägen intill det stora extraktionsverket.

Elden orsakades af — den starka kölden, så underligt det kan låta. I hyttan pågick arbetet dygnet om, det är ju högkonjunktur för koppar för närvarande. På middagen då man körde ut en vagn slagg uppstod på grund af kölden explosion i den heta slaggen, som spreds öfver en trävägg i hyttan, hvilken genast fattade eld. På

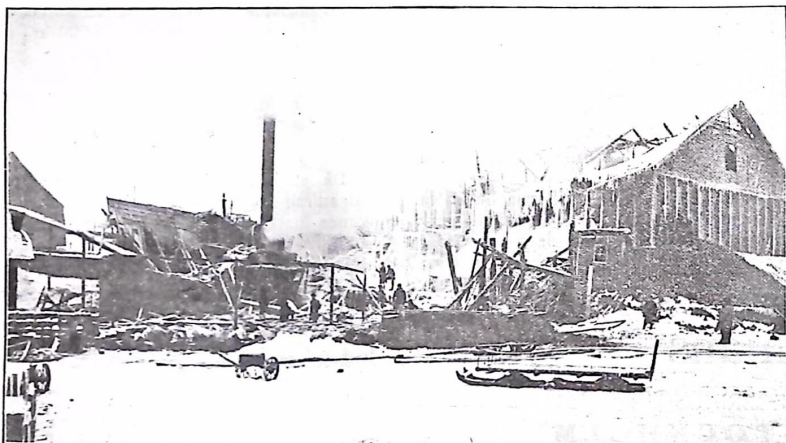
kolupplaget värderadt till 80- å 90,000 kr., samt en blåsmaskin i hyttan, som visserligen inte var så dyrbar, men oersättlig för närvarande. Med dessa båda uppgifter lyckades man också i hufvudsak.

Redan efter en timmes arbete kunde man anse sig vara herre öfver elden. Af de trenne byggnaderna var då hyttan helt i aska, medan af de andra båda återstodo några rester af väggarna.

I kolupplaget pågick eftersläckning hela natten till på måndags morgon.

Det brunna var försäkradt i Svea för 100,000 kronor.

Branden gjorde ett ståtligt intryck och mycket

Från branden i Falun.

mindre än 5 minuter var hela hyttan öfvertänd och kort därpå äfven ett närbeläget maskinhus samt en större material- och kolbod. Alla tre byggnaderna voro uppförda af trä.

Efter 15 minuter voro dessa tre byggnader ett stort eldhaf. Dänet af branden hördes upp till Villavägen och lågorna stodo högt mot skyn, närda af bl. a. en uppfordringsgalge, som nådde ett godt stycke ofvan taket på materialboden.

Brandkären gjorde en utmärkt rask utryckning och fick inom kort fyra slangar utlagda från brandposter samt två från ängsprutan. Slangar voro då delvis utlagda af kopparverkets folk, vilket bidrog till att man synnerligen hastigt var klar börja släckningsarbetet.

Under den starka kölden hade ängsprutan svårt att arbeta, i det ventilerna ofta visade benägenhet att frysa.

Det var tydligen omöjligt att rädda hyttan. Man koncentrerade sig på att rädda det stora

folk hade lockats ut i kylan af det praktfulla skådespelet.

Brandkären hade ett styft arbete i den stränga kölden. De flesta af brandmanskapet voro alldeles nedisade, deras uniformsrockar voro hårda som plåt.

Ett par närliggande byggnader skyddades från elden genom brandsegel. I den ena af dessa byggnader hade man ett upplag, som värderades till 1,600,000 kr. Stora värden hade sålunda satts på spel om man ej lyckats begränsa elden.

Enligt hvad grufvans chef, intendent Jonsson, förklarar, kommer den nedbrunna hyttan att omödelbart återuppbyggas, denna gång af slaggtegel, och torde vara färdig att åter tagas i bruk om c:a två månader. En ny hytta var just planerad och man kommer nu att uppföra tvänne sådana. Den i hyttan sysselsatta personalen erhåller fullt arbete äfven under byggnadstiden.

På måndagsmorgonen lämnade brandkåren eldplatsen åt bergslagens folk. Af koksupplaget räddades det allra mesta. Blåsmaskinen i hyttan räddades äfven. Härigenom ha skadorna afsevärdt inskränkts.

Att Falu brandkår här hade ett ansträngande arbete, behöfver man ej betvifla. Temperaturen var under dagens lopp 26 grader under fryspunkten men sjönk under natten ytterligare ned till 32 grader. Hvarje brandman vet alltför väl att ett eldsläckningsarbete under sådana förhållanden ej är något lekverk. Arbetet lämnade också tydliga spår efter sig på en del af brandmännen. Så t. ex. ädrog sig brandchefen en svårare förkylning i hufvudet, den tunna aluminiummasken skyddade ej tillräckligt mot den skarpa kölden. Af brandmanskapet fick en fötterna förfrusna. En annan fick sina händer brända och en stor del mer eller mindre skrämor.

Enligt platstidningarnas uttalande skötte sig brandkåren alldeles utmärkt. En god hjälp under släckningsarbetet fick den också af en del af Bergslagens personal.

Amål.

Onsdagen den 31 jan. omkring kl. 5,25 på morgonen observerade den i stadens norra del patrullerande nattpolis en rök uppstiga öfver taket till den vid hamnparken belägna Rålinska orgelfabriken i Amål. Han skyndade dit och fann eld utbruten i alla våningarne i byggnadskomplexets midtparti. Kl. 5,32 gaf han allarm från ett närbeläget brandskåp och några minuter senare anlände stadens "halffasta brandkår" med en redskaps- och en brandpostkärra. Brandchefen, som var förste man på platsen, gaf genast order om ångsprutans utryckning, och var denna kort därefter på platsen.

Elden, som befanns våldsamt rasa i två öfver hvarandra belägna snickerisalar, fyllda med torrt virke samt väl ett 100-tal under arbete varande instrument, samt vindsvåningen, hvilka samtliga voro förenade genom en materialhiss, angreps från byggnadens båda sidor medelst 5 slangledningar från 3 brandposter samt 2 slangledningar från ångsprutan. Alla ansträngningar, att inskränka elden till de antända snickerisalarne voro dock förgäfves, beroende på, att vindsvåningen öfver hela byggnaden var ett sammanhängande helt, endast afdelad medelst träväggar i olika verkstadslokaler, fyllda med idel brännbara ämnen. Öfver vindsvåningen spred sig elden snabbt till två salar, inrymmande träarbetningsmaskiner och bearbetadt virke samt till poler- och lackerareverkstäderna, där stora lager af sprit, oljor och fennissor gafvo lågorna ökad näring. Släckningsarbetet inriktades då på att skydda de i husets norra del inrymda kontors-, pianosammansättnings- och ut-

ställningslokaler, samt de i en utbyggnad åt söder belägna ångmaskins- samt torkrummen, de senare fyllda med extra kvantiteter virke. Detta lyckades, ehuru lokalerne gifvetvis blefvo rätt svårt ramponerade af vatten. Likaså skyddades de å gårdsplanen blott ett par meter från den brinnande nybyggnaden belägna stora virkesupplagen. Redan vid 7-tiden rasade den åt gatan belägna tredje våningens frontespis och ett par timmar senare raserade släckningsmanskapet motsvarande, åt gårdsidan belägna, för att förebygga att den skulle rasa och vålla skador till lif och lem. Vid 10-tiden på f. m. kunde elden anses begränsad, men släckningsarbetet pågick med full styrka till kl. 3 e. m. då hällten af brandmanskapet hemförlofvades. Ångsprutan var i gång till kl. 7 e. m., därefter 3 brandpostslangar till kl. 8,30, då hela kåren åter allarmerades på

TIDAHOLM'S
NYA
LAST- OCH BRANDKÄRS-
AUTOMOBILER
NY, ÖVERLÄGSEN KONSTRUKTION.
DRIFTSÄKER. EKONOMISK.
GENERALAGENTER:
ZRONSTEPT. KASTENGREN & CO
(Företag Mercedes Automobilagentur)
BIRGERJARLSGATAN 6, STOCKHOLM.
ALLA SLAG AV AUTOTILLBEHÖR...

grund af, att elden häftigt blossade upp i de sågspånfyllda trossbottarna i lackerareverkstadens torkrum. Härvid användes ytterligare en slangledning. Kl. 10 på kvällen misskades antalet till 2, hvilka voro i oafbruten tjänst till kl. 9 på torsdagsmorgonen för att dämpa de allifort uppflymande lågorna i arbetsalarna.

Släckningsmanskåpet hade ett synnerligen hårdt och påfrestande arbete. Kylan var rätt bister så slangar o. d. blefvo svårhanterliga, hvarjämte de genomblöta kläderna och skodonen isades. Blott en man blef lindrigare skadad, vid ett fall från en isbeluden stege.

Den brunna byggnaden var uppförd år 1900 samt senare åtskilligt tillbyggt.

Den var ursprungligen i 2 våningar med frontspisrum, men under de senare åren hade hela vindutrymmet därjämte aperats till verkstadslokaler för fabrikationen. Endast ytterväggarna, samt skiljemurarna till den afdelning som inrymde kontors- o. a. lokaler, samt till ångpannerum och torkinrättning, voro af sten. Annars var allt inrede, golf, tak, trappor och bärpelare af trä samt trossbottarna fyllda med sågspån. Byggnaden och fasta maskiner voro försäkrade i Städernas Allm. Brandstodsbolag för 77,000 kr., lager och inventarier i Nordiska Brandforskningsaktieselskab i Köpenhamn för 79,000 kr.

Fabriken, som sysselsätter ett 80 tal arbetare, låg inne med betydande beställningar. Driften är f. n. helt nedlagd.

Angående eldens uppkomst så har vid hällen polisundersökning som ock vid Magistratsförhör framgått, att denna måste hänföras till, att ett lager i det i vindsvåningen inmonterade hissmaskineriet gått varmt. Härvid har lager af olja, damm o. d. antändts och under nattens lopp gripit omkring sig, dels i vindsvåningen och dels genom hisstrumman i de under belägna snickerisalarne, där massor af brännbara ämnen funnos. Ingen nattvakt fanns anställd.

Stockholm.

Torsdagen den 11 jan. kl. 10,25 c. m. meddelades på sjöängsprutan "Phoenix" att eld utbrutit ombord på den i närheten förtöjda ångaren "Konung Oscar". Vid Johannes brandkårs framkomst befanns elden ha gripit omkring sig till hela styrbordssidan midskepps å mellandäcket på ångaren, som låg i vinterkvarter invid Nationalmuseum. Tvenne slangledningar från brandposter utlades och elden begränsades inom en timme. Under släckningsarbetet påträffades en innebränd besättningskarl, hvilken troligen själf försakat eldens uppkomst enär i hans närhet påträffades en omkullslagen fotogenkamin.

All tränredning å mellandäck samt delvis salongen å öfre däck blef förstörd af elden.

Ny lönestat för Jönköpings brandkår.

I samband med allmän omreglering af Jönköpings stads befattningshafvares löner har brandkårens kasererade personal fått sina löner fastställda att gälla från den 1 jan. 1917 enligt följande plan:

Brandchefen (upptagen i 8:de lönegruppen):

Begynnelselönen	Kr. 3,000:—
1 ålderstillägg å 500 kr. efter 10 års tjänst.	500:—
	Kr. 3 500:—

I lönen ingår värdet af bostad, lyse och värme med, 800:—

Brandmästaren, tillika vice brandchef (upptagen i 10:de lönegruppen):

Begynnelselönen	Kr. 2,200:—
4 ålderstillägg å 200 kr. efter resp. 3, 6, 10 och 15 års tjänst	800:—
Beklädnadshjälp	100:—
	Kr. 3,100:—

I lönen ingår värdet af bostad, lyse och värme med 500 kr. och arvode för tillsyn af brandtelegrafen med 200 kr. 700:—

Brandsergeanten, tillika öfvermaskinist (upptagen i 12:te lönegruppen):

Begynnelselönen	Kr. 1,600:—
4 ålderstillägg å 200 kr. efter resp. 3, 6, 10 och 15 års tjänst	800:—
Beklädnadshjälp	100:—
	Kr. 2,500:—

I lönen ingår värdet af bostad, lyse och värme med. 400:—

Brandmanskåpet (upptaget i 14:de lönegruppen):

Begynnelselönen	Kr. 1,100:—
5 ålderstillägg å 60 kr. efter resp. 2, 3, 5, 6 och 8 års tjänst	300:—
Beklädnadshjälp	100:—
Hysesbidrag till gift brandman, som bor utom station	150:—
	Kr. 1,650:—

I lönen ingår portionsersättning till obestämdt belopp. Bostad i logement med värme och lyse är åsatt ett värde af 100:—

När morgonsolen och tittskåpet ställde till mordbrand.

Dagens Nyheter innehöll för någon tid sedan en artikel om Vetenskapen i rättvisans tjänst, i hvilken åtskilliga experter på brottmålsområdet framlade sina erfarenheter i ämnet. Från en af de jurister, med hvilka Dagens Nyheter's medarbetare då samtalande om saken, advokaten W. Nohrborg i Falun, har tidningen fått mottaga nedanstående berättelse om ett intressant och egendomligt rättsfall inom hans praktik, väl förtjänt att inrangeras under rubriken Detektivhistorier ur verkligheten.

För några år sedan stod en man inför en af våra mellersta Sveriges häradsrätter anklagad för mordbrand. Den som skriver dessa rader var den tilltalades försvarsadvokat. Sedan jag före rannsakningen genomläst polisförhørsprotokollen och träffat mannen i fråga, fick jag nästan omedelbart en uppfattning af att ett olyckligt misstag var begånget. Mannen var lång, prydlig och med ett öppet, rättframt utseende. Han var djupt upprörd öfver den ohyggliga misstanke som hvilade öfver honom och bedyrade vid mina besök i fågelset på alla sätt sin oskuld. Näja, dylika bedyranden lära sig snart nog såväl åklagare som försvarsadvokat att bedöma till sitt ofast ganska rätta värde. Men hos denne man var det likväl något som inifrån bar upp hans brottslöshet. Jag fick från början ett bestämt personligt intryck af att: "karlen talar sanning". Jag skrinlade emellertid det intrycket tills vidare. — Hur var det brott beskaffadt, för hvilket han misstänktes, och huru sågo de sannolika skäl ut på hvilka den misstanken var grundad hvarför han häktats? Mannen bodde i ett litet brukssambälle, beläget i en af de bygder som så ofta på de senare åren levererat material till vår brottmålshistoria. Han hade ditflyttat en 3 å 4 månader före sin häktning, ärföjd af hustru och tvenne barn, en gosse och en flicka, respektive åtta och tio år. På morgonen vid 7- eller half 8-tiden dagen efter en af de större årshögtidernas annandag utbröt eld i den stuga där han bodde och hvilken han förhörde af en grufarbetare i trakten.

Till brandkorpraler och branddistinktionskorpraler utgår särskildt arvode å resp. 60 och 120 kr. pr år.

Å brandstationen finnas sju familjebostäder med tillkommande värme och lyse, som få bebos fritt af gift brandmanskap.

Från och med ofvanstående lönestats tillämpning, utbetalas icke dyrtidstillägg till brandkårens befattningsbafvare.

Nu borde egentligen en skiss å la Stein River-ton af detta inritas i denna historia för det rik-tiga förståendet af händelsen. Jag vill i stället parentetiskt endast med några ord beskrifva stugans läge och ett par detaljer som äro af behofvet påkallade. Stugan i fråga var lik alla de tusenden Falurödfärgade hus som rundt hela upp-Sverige klatscha röda färgklickar i björkskogarna. Den bestod af ett stort rum samt ett kök jämte en förstuga. Fullständigt rektangulär till sin form och med rektangelns kortsidor belägna nästan rakt i norr och söder.

Att långsidorna lägo i öster och väster behöfver jag väl icke förklara för läsaren.

Elden hade utbrutit i stugans stora rum och härjat följande mobiler, som stodo utefter lång-väggen på västersidan: en säng, en symaskin och ett klädskap med innehängande kläder. Ett fön-ster i rummet var beläget på öster-längsidan och ett på norr-kortsidan. Genom fönstret på öster-sidan hade förbigående grannar upptäckt elden, som härjade i möblerna tvärs öfver rummet.

Efter denna lilla afvikning återgår jag till de skälliga orsaker, på hvilka misstanken mot den tilltalade hvilade. De voro egentligen endast två. Elden måste, detta framgick tydligt af polisundersökningen, ha uppkommit antingen i sängen eller i klädskapet. Ingen hade vistats i stugan under den natt som föregick den morgon då elden ut-bröt. Två dagar före helgen, således fyra dagar före branden, hade mannen, hustrun och barnen afrest till släktingar söderut i landet. Kvällen före morgonen för branden hade mannen åter-kommit och, enligt sin egen af polisen misstrodda uppgift, legat i en koja, belägen fyra minuter från den järnvägsstation, hvilken var den närma-ste till det sambälle, hvarest stugan var belägen. I denna koja bodde mannen under kolningsar-betet, för hvilket han var förman, och detta arbete skulle åter börja dagen efter helgen kl. 7.

En noggrann undersökning af fönster och dörrar gaf tydligt vid handen att något inbrott icke skett under natten, hvarför en förmodad hypotes om en inträngande och öfvernattande luffare måste lämnas ur räkningen. Den tilltalade skulle alltså, detta var den ena orsaken, ha under efternattens lopp begifvit sig upp till stugan, belägen en half timme från kolkojan och stationen, och "tuttat" på. Den andra orsaken var att man, efter det elden upptäckts och då bärgningen af de brin-nande inventarierna begynte, på sängtacket i sän-gen, hvilken var ganska oberörd af elden (tacket var däremot förkolnad) fann fem stycken fyllda tändsticksaskar. Dessa förtedde dock den under-derliga anblicken af att vara fullkomligt oberörda af elden. Icke ens tändsatserna hade gått upp i rök. Alltså hade naturligen den tilltalade tagat till stugan under natten, "tuttat" på, lagt en de

Henrikssons prisbel. motorsprutor

Försäljas genom

ALLMÄNNA BRANDREDSKAPSAFFÄREN

E. BERGSTRÖM & Co.

STOCKHOLM K.

Telegramadress: "Ideal".

Rikstelefon 2258.

HENRIKSSONS BRÄNDSLÄCKARE RAPID & PUMP-RAPID

samt Brandsläckaren n:o 76, modell 1914, 12 liter. Ny för året.

Samtliga godkända af Tarifföreningen.

Försäljas genom

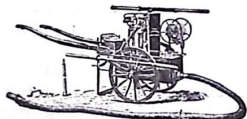
HUGO KNOCHENHAUER, Stockholm.

Telegramadress: Knochenhauer.

Rikstelefon 57 99.

Pump-Rapid

HENRIKSSONS Handkraftsprutor

Prisbelönda

försäljas genom

Hrr Järn- & Redskapshandlare

samt i parti från fabriken.

Rikstelefon

6 0 5 3

Telegraf-adr.:
Sprutholaget

A. B. S. HENRIKSSONS Sprutfabrik,
och Mekaniska Verkstad. STOCKHOLM 4.

tändsticksaskar i sängen för att den bättre skulle
brinna och därpå begifvit sig dädan.

Redan vid första rannsakingen visade sig emel-
lertid det underliga förhållandet att den som skulle
dra den minsta profiten af branden var den till-
talade. Han hade visserligen anmält sin lösegen-
dom till försäkring, men af glömska eller annan
orsak underlåtit att betala in ens första premien.
Han kunde således icke få ut ett öre af försäk-
ringsbeloppet. Näja, han hade väl i alla fall trott
att han skulle få det! Hur förklara eldens upp-
komst och de i sanning mystiska tändsticksaskar-
na i sängen? logen människa hade, om man
tog den tilltalades uppgift för god att han icke
varit där under natten före branddagen, vistats i
stugan med eld under fyra dygn. En noggrann
undersökning af kakelugnens innehåll och brand-
rörens beskaftenhet visade att det var omöjligt
att elden kunnat emanera härifrån. Själff
funderade jag hit och dit och gjorde upp den
ena ohållbara hypotesen om själfantändning efter
den andra. Att klara upp tändsticksaskarnas gåta
gick däremot ganska snabbt, och huru därmed
förhöll sig blef till fyllest visat. Sängen, i hvars
sängkläder elden bland annat rasat, stod vid rum-

mets vänsterlängvägg. Elden hade upptäckts vid
österfönstret, hvars rutor voro sönderslagna och
genom hvilka man sprutat in på eldhärden med
en assuransspruta. Midt ofvanför sängen hade
hustrun, som jämte flickan brukade ligga i den-
samma, en liten hylla, som skulle ersätta natt-
duksbord. På denna hylla plögade stå klockställ,
ljusstake och tändstickor. Flera askar dylika hade
legat på hyllan, och då sprutstrålen inträngde i
rummet vräkte den ned askarna i sängen. Håraf
förklarades också det underliga sakförhållandet att
askarna voro oberörda af elden, fastän de lägo
på det förkolnade täcket.

Vid en undersökning på ort och ställe hade
jag fast mig vid en liten ruad, nästan cirkelrund
fläck, åstadkommen genom förbränning, hvilken
befann sig i öfverkanterna på den för öfrigt nästan,
åtminstone på yttersidan, af elden oberörda säng-
längväggen.

En vacker dag fick jag bud från den tilltalade.
Han hade suttit där uppe i cellens ensamhet och
funderadt. Den berättelse han delgat mig på
fängelset vid mitt besök föreföll både osannolik
och fantastisk.

Han hade för något halfår sedan till sin flickas

födelsedag förfärdigadt en liten leksak. Det var en liten tittlåda, något i stil med den leksak som kallades kaleidoskop i min barndom. En rund pappercylinder, omklädd med guldpaper och i ena ändan försedd med ett glas. Inne i tittlådan låg en liten docka i en bädd. Som glas på försidan af tittskåpet hade han i brist på annat använt ett förstoringsglas af rätt stor dimension. hvilket sedan länge befunnit sig i hans ägo. Kanske hans lilla dotter innan hon for i väg med sin mamma lekt med tittskåpet, lämnat detta framme, och hade kanske detta vällat hela eländet.

Pang! Första tecknet på sanningen i historien: tre glasbitar, hvika tillhoppa bildat en lins af synnerligen energisk beskaffenhet, återfunnos vid en noggrann undersökning af de mer eller mindre förstörda rester efter det brandskadade, hvilka utburits i ett till stugan hörande uthus. Så hördes utan vetskap om hvad jag åsyftade den häktades hustru och lilla flickan, och, ju visst, flickan hade omedelbart före afresan suttit inne i rummet och lekt med tittskåpet, och när familjen reste hade hon ställt detsamma på en vanlig bleckkakburk någon decimeter framför sätogen, just framför det ställe där den svarta fläcken jag förut omtalat fanns. Fönstret mot öster låg i rak linie med tittskåpet och sängen och fönstret i öster hade alltid saknat rullgardin. Brandmorgonen var strålande solig.

En optiker fick linsbitarna. En lins med samma styrka anskaffades. En analogi anordnades och eldens uppkomst fick sin naturliga förklaring. Den tilltalade frikändes helt.

Men det här har ju bra litet med vetenskapen i rättvisans tjänst att göra. Ja väl. Jag säger som Kipling: Det är en annan historia!

W. Nohrborg,

Utlandet.

Fliladelfia.

En nyantagen chaufför skulle för första gången köra en af brandkårens automobiler på utryckning. Plötsligt blef han nervös och tappade fullständigt herraväldet öfver fordonet. Detta for i väg mot ett plank, hvars vägg splittrades som tändstickor, och in i ett nybygge, där fordon och folk hamnade i en 30 fot djup utgräfnig. Föraren och den bredvid honom sittande brandmannen blefvo ihjulsägna, de andra lyckades hoppa af fordonet, då de märkte, att mannen vid ratten tappat herraväldet öfver detsamma. Fordonet tog märkligt nog endast obetydlig skada.

Uppptning af frusna brandposter.

Under innevarande vinter har nog mer än en brandkår fått erfara obehaget af frusna brandposter. Vi förmoda att så åtminstone varit förhållandet i nordligare delar af vårt land och t. o. m. så långt söder ut som Örebro ha vi fått erfara detsamma. Genom att brandpostbetäckningarna alltid hålles väl ränsade har kylan så trängt ned i trumman att bottenventilen på en del brandposter tillfruset.

Att uppptina en frusen brandpost går ju alldeles utmärkt blott man har tillgång till varmt vatten, men så är ju i regel icke förhållandet. Försök gjordes därför med carbid, ett medel som i fjol vinter praktiserades i Norrland. Carbiden nedsläpptes i ståndarröret och på detsamma kastades något lös snö. Efter några ögonblick lossnade ventilen och brandposten kunde utan svårighet öppnas. Försök gjordes äfven att antända den i röret bildade gasen, också detta utföll till belåtenhet. Hvilket förfaringssätt som kan anses bäst, är svårt att afgöra, ty ändamålet vanns med båda på ungefär samma tid. Medlet är emellertid att rekommendera, och ett par burkar carbid är ju lätt att medföra på något af fordonen.

Notiser.

Södertelje.

Till brandchef i Södertelje har af stadsfullmäktige utsetts v. brandchefen därstädes A. Viberg och till v. brandchef handl. Harald Liljegren.

Till 1:ste brandförman har befordrats brandman B. Strömvall. Brandman Hj. Andersson har beviljats afsked för att tillträda befattningen som uppborädsman vid stadens gas- och elektricitetsverk och har till brandman antagits Emil Larsson förut anställd vid Uppsala brandkår.

Jönköping.

Under 1916 uttryckte brandkåren för eldsvådor och eldsvådeteilbud 18 gånger och för skorstenseld 6 ggr., varjämte brandkåren trenne gånger allarmrats af kontakt. Ambulansvagnen har rekvirerats 104 gånger, däraf 13 för olycksfall; epidemivagnen har rekvirerats 56 ggr. Polisens arresterade har körts 98 ggr. och har dessutom polisskjuts rekvirerats 3 ggr. för transport af döda. Under året har från brandkåren lämnats 54 vakter för teater- och cirkusföreställningar, med i regel tre man pr vakt.

Frivilliga brandkärer till sjukbärrartjänst?

Vid möte i Eslöv den 18 febr. med representanter för de frivilliga brandkärerna behandlades frågan om upprättande af sjukbärrartropper att vid krigsutbrott ställas till svenska Röda korsets förfogande. Under diskussionen framhölls betydelsen af ett samarbete mellan Röda korset och de frivilliga brandkärerna, hvilka senare särskildt böra kunna göra sjukbärrartjänst. Mötet beslöt utsända tekningslistor till de olika frivilliga brandkärerna för att få till stånd ett samarbete.

Hotellens brandsäkerhet.

Länsstyrelsen i Stockholms län har nu afgifvit yttrande öfver det förslag till brandstadga för hotell och pensionat, som upprättats af tillkallade sakkunniga inom civildepartementet K. bifude finier nödvändigt, att förslaget omröbetas så, att särskilda bestämmelser meddelas för större hotell och pensionat och för mindre hotell och pensionat. Anordningen att lämna länsstyrelserna tillfälle att meddela alla dispenser, som erfordras för att stadgan skall kunna tillämpas på mindre hotell, anses mindre lämplig åtminstone inom län där de mindre hotellen och pensionaterna äro talrikare än de större.

Kristianstad.

Brandkären har under år 1916 varit allmerad 7 gånger för eldsvåda eller tillbud därtill, vilka samtliga utan svårighet afvärlis. Ambulansen har under samma tid haft 182 transporter, hvaraf för olycksfall 49 ggr., epidemivagnen 145 transporter samt polisvagnen 83 transporter.

— Den 12 dec. 1916 behandlades af stadsfullmäktige ett af brandchefen uppgjort förslag om inköp af brandautomobil, men vann inter erkännande. År 1915 var samma fråga framme, ehuru då 7,500 kr. billigare, men på grund af att en "medlem" i brandstyrelsen reserverade sig, dels i styrelsen, dels med feta spalter i ortstidningen, lät stadsfullmäktige frågan ställas på framtiden.

Om "lilla Paris" någon gång får modern brandredskap undrar

H. L.

Västerås.

Västerås brandkår har under 1916 uttryckt 29 gånger, däraf för eldsvåda eller tillbud därtill 13 ggr., förmodad eldsvåda 5 ggr., inspektion 2 ggr. och soteld 9 gånger. Den använda slanglängden utgjorde 2,046 meter.

Brandkären har för år 1917 erhållit kristidsbjälp. Vid bestämmandet af nämnda hjälp har vederbörande utgått dels från procent-principen och dels från behofs-principen. Vid förstnämnda tillämpningen utgår hjälpen med 10 proc. af konstant lön, däri inberäknadt ålderstillägg och förut erhållet dyrtidstillägg. Beklädnadsställningen är höjd från kr. 120:— till kr. 150:— pr år. Behofsprincipen är så tillämpad att 7 kr. utgår för första och 3 kr. för hvarje öfrigt medlem af familjen pr månad. En familj med exempelvis tre barn skulle sålunda med en inkomst af kr. 1,500:— erhålla i sammanlagd kristidsbjälp kr. 332:— pr år.

— Västerås brandkårs kamratförening höll sitt årsmöte söndagen den 4 febr. Sedan års- och revisionsberättelserna upplästs och godkänts, beviljades den afgående styrelsen ansvarsfrihet. Af årsberättelsen framgick, att föreningen under det gångna året hållit 11 ordinarie, 6 extra och 14 styrelsesammanträden. Föreningens inkomster och utgifter balansera på en summa af kr. 213:52. Brandmanskapets bibliotek omfattade vid årets slut 429 band med ett bokföringsvärde av kr. 1,040:—.

Till styrelse för innevarande år valdes: Knut Lövstrand, ordf., O. Thorgren, v. ordf., K. E. Pettersson, sekr., Aug. Johansson, v. sekr. och J. R. Andersson, kassör. Till revisorer valdes: M. Th. Gustavsson och E. L. Rask samt till bibliotekarie: Ivar Vallmén.

Kamratföreningen fick vid årsmötet af brandchefen, som öfvervar mötet, emottaga en välkommen kontant förstärkning till föreningens kassa. Gåfvor i form af kontanta penningbidrag till förenings- och bibliotekskassorna ha under årets lopp bisträckt föreningen af dess hedersledamöter, brandstyrelsens ordförande apotekaren O. Oest och skorstensfejaremästaren Danielsson.

Efter mötesförhandlingarnas slut samlades föreningens medlemmar, tillika med brandchefen, till ett trefligt och angenämt samkväm.

GYNNA SVENSK BRANDKÅRS-TIDNINGENS ANNONSÖRER!

Trelleborgs Gummifabriks Aktiebolag tillverka sug- och spolslangar samt tekniska Gummivaror af alla slag.

Afdelningskontor och nederlag: SKEPPSBRON 4, GÖTEBORG.

Lediga platser

Befattningar i olika grader äro till ansökan lediga vid Uppsala brandkår.

Löneförhållanden beroende af kompetens från kr. 1,140 till 1,480 för manskap, för vice förmän och förmän från kr. 1,510 till 1,680, allt för år räknat.

Dessutom tillkommer: fri bostad för gift om 1 stort ljusst rum jämte kök och tambur och alla bekvämligheter, för ungarl logementsbostad i eget eller delat rum, fritt lyse, fri kok- och rumsvärme, fri medicin och läkarvård äfven för familj, fria uniformer, fria skodonslagningar samt dyrtidstillägg.

För ungarl (äfven för gift för särskilda fall) måltidsinackordering å manskapsmässen till ett själfkostnadspris af kr. 42 pr månad.

Fordringar: brandmannautbildning samt håg för teoretiska brandmannastudier.

Ansökningar skola ställas till

Brandchefen, Uppsala.